

Finance

Wheeler defined business finance:

The acquisition and conservation of the funds in meeting financial needs and overall objective of business enterprise.

دپیسو لاسته راوړل او هغه په کاروبار کې مصرفول یعنی د خپل مالی ضرورت پوره کولو لپاره پیسې لاسته راوړل او هغه مصرفول.

Finance

Refers to the provision of funds needed by an enterprise for its smooth running.

مونی. ولی مالی ته ضرورت لرو؟ Why we need finance?

1: Finance is life blood of every organization

بیسی دژوند۱۷ وینی مثال لری دهری اداری لپاره

2: Firm needs funds for the purchase of expensive machinery, raw materials, marketing for the goods, payment of wages and salaries of employees.

اداره پیسوته ضرورت لری ترثوگران بیه مشین واخلی او همدارنگه دخپلو تولیداتولپاره بازار موندنه وکپی، خپلوکارکوونکوته تتخوا ورکپی، مزدورانوته دیالپی ورکپی اوداسی نور.

Financial management

Financial management is concerned with the acquisition, financing and management of assets with some overall goals.

مالی مدیریت: مالی مدیریت نه مراد دیپسولاسته راول دی او همدارنگه دخیلی شتمنی مدیریت کول دی یعنی مونل باید ژومره اوسط نغدی دآن سره وساتو، ژومره اوسط ذخیره وساتو او ژومره اوسط ترانسزاکشنل کورتر ترانسزاکشنل کورتر دد توی لار باید مونل **Optimal level** ندی پسی سره، ذخیره وساتو

Functions of finance

Investment decisions :1

سرمایه گذاری کول په ثابت او جاری شتمنیوکی لکه بلډینګ اخیستل، ډمګه اخیستل، فرنیچر اخیستل، سهمونه اخیستل، قرض پانې اخیستل اوداسی نور، سرمایه گذاری مونږ په دوه برخوکی کولی شوپه لاندی ډول دی.

A: Real investment

Investment in the tangible assets like land, building, furniture

سرمایه گذاری کول به لمس کیدونکو شتمنیوکی لکه دُمکه، فرنیچر، تعمیر اخیستل

B: Financial investment

Investment in the financial (intangible) assets like shares, bonds and debentures is called financial investment.

په نه لمس کیدونکی شتمنی کی سرمایه گزاری کول لکه قرض پایی اخیستل، سهمونه اخیستل.

2: Capital structure decisions

The mixture of debts and equity maintained by the firm

Company uses various sources of funds including $\frac{\text{Shares}}{\text{Equity}}$ $\frac{\text{Bonds, Bank loans}}{\text{Debts}}$

د قرضونو او د مالکانو سرمایه مجموعی ته وایی کوم چی دیوی اداري لخوا ساتل شوی، کمپنی د پیسو لاسته راوړلو لپاره مختلفي منابع استعمالوي په شمول د سهمونو، قرض پاڼو، د بانک څخه قرض اخلي او خپلي سرمایي هم استعمالوي ددی ټولو منابعو څخه چی اداري کومی پیسی لاسته راوړي وی دی ته د قرضونو او مالکانو سرمایه ویل کیږي.

3: Working capital management

The effective management of cash, inventories, short term $\frac{\text{Borrowing}}{A/P}$ and $\frac{\text{Lending}}{A/R}$.

د جاري شتمنی لږه مدیریت کول یعنی ټومره نغدي وساتو، ټومره موادو ذخیره وساتو، ټومره اندازی پوری خلکوته قرضی ورکړو، او ټومره فیصده مونږ دخلکو څخه قرضی واخلو، او همدارنګه کله چی د چا څخه قرض واخلو باید په خپل وخت سره یی ورته وسپارو.

4: Dividend decisions

Managers of the company can either retain cash with the company for further investment or distribute to the owners of the company.

کله چی یوه کمپنی ګټه وکړی په مالکانو تقسیم یږي خو منیجر تصمیم نیسی چی ټومره فیصده په مالکانو تقسیم کړی او ټومره بیرته په کاروبار کی سرمایه گزاری کړی د مثال په توګه یوه کمپنی 10000 روپی ګټی پدی کی 60% مالکانو ته ورکوی او باقی 40% کاروبار کی سرمایه گزاری کوی.

5: Financial plan

It means budgeting

The estimation of future possible income and likely disbursements which any business anticipates to achieve its primary objectives.

د آینده لپاره پلان گزاری کول چی راتلونکی کال کی به زمونږ تخمینا عواید ټومره وی، مصارف به ټومره وی تر ټود پلان مطابق کار وکړو او خپل اهداف تر لاسه کړو.

6: Financial monitoring and control

Checking the financial activities of business, financial control enables the management to see that the disbursement is within the income and capacity and not beyond the financial plan.

کوم پلان چی مونږ د ائیده کال لپاره جوړ کړی دهغی څارنه کول تر ټود پلان مطابق عمل اجرا کړو، کچیری د پلان مطابق مخ ته لاړ نه شو نو نشو کولی چی خپل اهداف تر لاسه کړو.

Why study finance?

Without effectively management of finance, the goal of the firm cannot be achieved.

Many personal decisions require financial knowledge for example buying a house, planning for retirement, leasing a car.

ولی **Finance** مطالعه کوو؟: بغیر دموثر او گټور مدیریت څخه د ادارې اهداف نشون تر لاسه کولی. په ډیرو شخصي پریکړو کې هم د **Finance** علم ته اړتیا ده د مثال په توګه کور اخیستل، دخپل تفاوت په اړه فکر کول او همدارنګه یوموټر په اجاره اخیستل.

Three types of business organization

1: Sole proprietorship

A business form for which there is one owner. This single owner has unlimited liability for all debts of the firm.

یوکسه کاروبار: یو ډول کاروبار دی کوم کې چې مالک یوکس وی دتوان کولوپه صورت کې په نوموړې مالک دکاروبار توان اوقرض نامحدوده وی.

ګټې Advantages

- Easy to start په اسانه شروع کیدلی شی
- No need to consult دچامشورۍ ته په کې ضرورت نشته
- Taxed at the personal tax rate ټیکس پکې یوزل اخیستل کېږي لکه دیوکس په شکل

تاوانونه Disadvantages

- Unlimited liability تاوان پکې نامحدوده وی
- Ceases on the death of proprietor دمالک دمړینې په صورت کې کاروبار له منځه ځي

2: Partnership

A business form in which two or more individuals act as owner.

شراکت کاروبار: هغه کاروبار دی کوم کې چې د دوو څخه زیات ترشلو کسانوپورې موجود وی هریوکس یې دکاروبار مالکیت لري.

Types of partnership

1: General partnership

All partners have unlimited liability and are liable for all obligation of the partnership.

د شراکت کاروبار ټول شریکان دتوان په صورت کې به د نامحدوده تاوان مسؤلیت په غاړه لري، کچیرته تاوان ددوی په شریک کاروبار کې پوره نشي دتوان دپوره کولو لپاره مجبور دی چې خپله شخصي شتمنۍ هم خرڅه کړي.

2: Limited partnership

Limited partners have limited liability to their capital contribution (investors only) at least one general partner is required and all general partners have unlimited liability.

دشراکت پدی ډول کاروبار کی شریکان دمحدوده تاوان مسؤلیت په غاړه لری مگر بغیر دیو جنرل شریک څخه چه هغه نامحدوده یعنی **Unlimited liability** لری. دغه جنرل شریک بانک کیدای شی یا هم کوم بل کس چی زیاتی پیسی یی په کاروبار کی سرمایه گزاری کړی وی همدارنګه ګټه هم زیاته اخلی او خطر هم.

3: Corporation

A business form legally separate from its owners. An artificial entity that can own assets and incur liabilities.

عبارت دیومصنوعی شخص څخه دی چی ځانګړی نوم لری او خپل ځانته جدا شتمنی، بانکي حساب او **Liabilities** لری. دداسی کاروبارونو ثبتول ددولت سره ضروری دی، دسرمایي لاسته راوړلو لپاره په بازار کی سهمونه خرڅوی.

Advantages

- 1: limited liability دتاوان کولو په صورت کی تاوان په کی محدود دی
- 2: Unlimited life ددی کاروبار ژوند نامحدوده دی دمالک دمرګینی په صورت کی له منځه نه ځی
- 3: Easy transfer of ownership مالکیت یی په اسانی سره بل کس ته انتقالیدلی شی
- 4: easier to raise large capital په اسانی سره شتمنی ډیرولی شی

Disadvantages

Greater regulation :1

دشرکت سهامی په کاروبار کی ددولت مداخلت ډیر زیات وی لکه د مزدورانو ددیاری پالیسی، کارکوونکی نشی کولی چی ددولت له اجازی پرته کوم تصمیم ونیسی او همدارنګه بغیر ددولت له اجازی ټوک نشی کولی چی دا کاروبار له منځه یوسی.

Double taxation :2

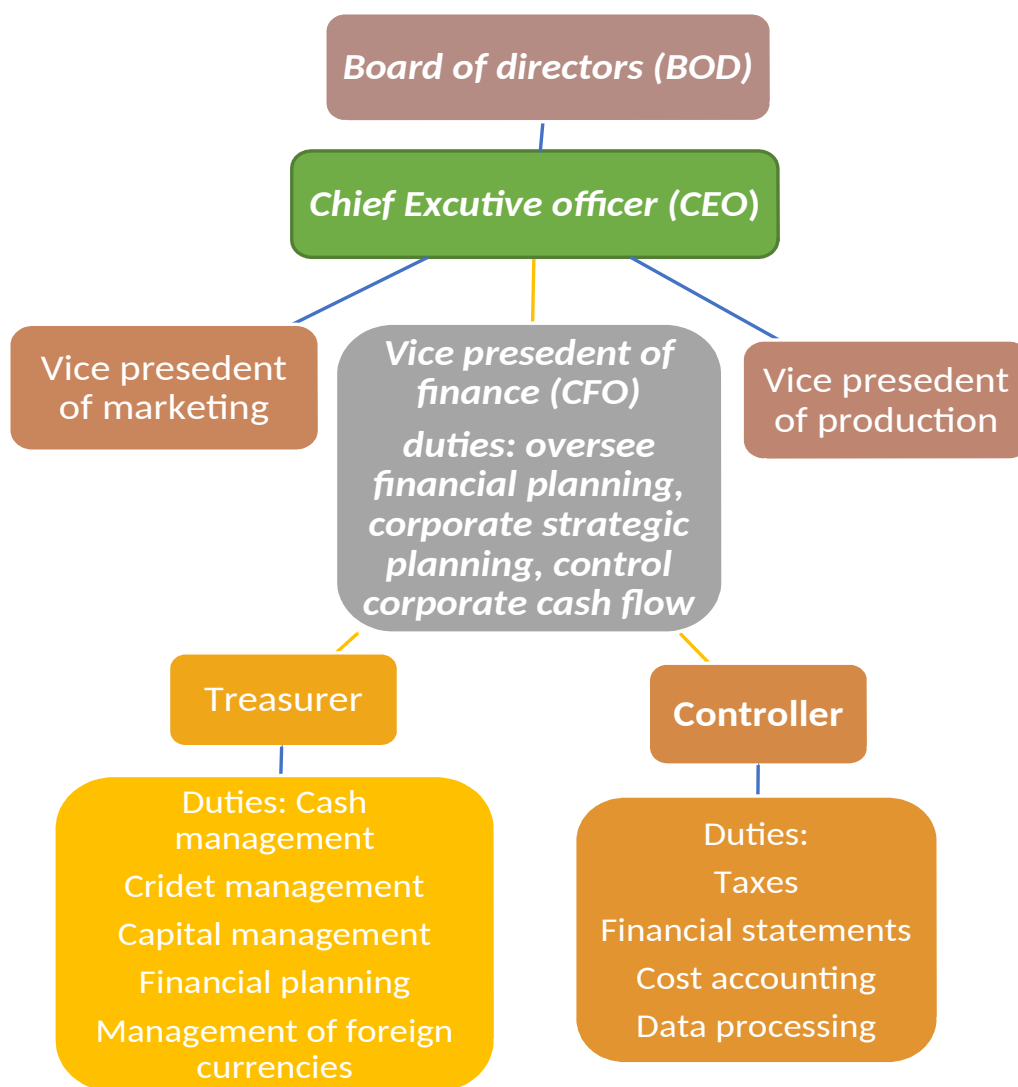
په سهامی شرکت کی مالیه، ټیکس دوه ځله ورکول کیږی، یو ځل دکاروبار په ټوله ګټه ټیکس اخلی او بل ځل کله چی ګټه دمالکانو ترمنځ تقسیم شوه بیایی له هغوی اخلی.

4: Hybrid organization

دوو کاروبارونو ترکیب، جوړښت ته **Hybrid** ویل کیږي. یا هغه کاروباری ادارې چې څه خصوصیات پکې د **Partnership** او څه خصوصیات پکې د **Corporation** وي. د شراکت کاروبار یو خصوصیت پکې دادی چې ټیکس پکې یو ځل ورکول کیږي لکه د یو شخص او د شرکت سهامی یعنی **Corporation** خصوصیت پکې دغه دی چې تاوان پکې محدود دی یعنی **Limited liability** دغه های بریځ کمپنۍ کی شخصی وی نو دمالکانو تعداد به یی د دوو څخه تر پنځوس پوری وی او که **Public Limited liability** وی نو بیا دمالکانو تعداد پکې نامحدوده وی. دی کمپنۍ ته **LLC** هم وایی یعنی **Limited liability company**

Wasiqullah presents it to batch15A evening students

Organizational structure

The goal of the financial manager

The goal of the financial manager must be consistent with the mission of the corporation

دمالی مدیر هدف باید د اداری هدف لاسته راوړل وی.

What's the generally accepted mission of a corporation

To maximize firm value shareholder's wealth (as measured by share prices)

د اداری ارزښت زیاتول، د سهم لرونکو شتمنی زیاتول یعنی د سهمونو قیمت لوړول.

Example

Corporate mission: Coca-Cola

To achieve sustainable growth, we have established a vision with clear goals: maximizing return to shareholders while being mindful of our overall responsibilities (part of Coca-Cola's mission)

Agency problems

Agency consideration in finance: in a corporation, the managers are the agents and the stockholders are the principles.

Agency problems arise when there is conflict of interest between the stockholders and managers. Such problems are likely to arise more when the managers have little or no ownership in the firm.

Examples: not pursuing risky project for fear of losing jobs, stealing, expensive perks. All else equal agency problems will reduce the firm value.

په کمپنی کی منیجران **Agents** دی او سهم لرونکی **Principles** دی، ایجنسی مشکلات هغه وخت پیداکېږي کله چې **Agents** او **Principles** شخړه وکړي، شخړه کله رامنځته کېږي ۱: **Goal** کله چې د **Agents** او **Principles** په هدف کی فرق راشي اومدیردخپله شخصی هدف لپاره کارکوي ځکه دمدير هدف دکمپنۍ گټه زیاتول وی. غلا وکړي، دشخصی مصرف لپاره پیسې مصرفول، دوظیفی دلاسه ورکولو په خاطر په یوه پروژه کی سرمایه گزاری نه کول اوداسی نور.

۲: **level of risk** مالکان نه غواړي چې په داسی کاروبارونوکی سرمایه گزاری وکړي چې خطرکی زیات وی خوچی کله **Agents** پداسی کاروبارکی سرمایه گزاری وکړي اوداوپو ترمنځ شخړه رامنځته کېږي

How to reduce agency problems

Monitoring :1

Examples: Reports, Meetings, Auditors, BOD, Financial markets, Bankers, Credit agencies

د ایجنسی مشکلاتو دکمولولپاره د راپورونو، دناستو، دبانکی حسابونو، دمالی مارکیټونو، دقرضونو څارنه کول یعنی ددی لپاره چې مشکلات رامنځته نشي دهرڅه څارنه کول، ایډیټرز هغه کسانوته وایی چې دمحاسبی کتابونه گوري چې څه غلطی پکي نه وی شوی، دغونډی څارنه ددی لپاره کول چې څه تصمیمونه پکي نیول کېږي، مطلب دا چې ددی شیانوپه څارلوسره نه ټوک غلاکولی شي اونه ټوک کوم غلط تصمیم نیولی شي.

Compensation plans :2

Examples: Performance based bonus, Salary, Stock options, Benefits

د ایجنسی مشکلاتو د راکمولولپاره بله لار دمفاد ورکولوده یعنی دکارکردگی په اساس جایزه ورکول، معاش زیاتول، سهمونه ورکول اونوری گټی ورکول.

Others :3

Examples: threat of being fired, threat of takeovers, stock market, regulations such as SOX

نورۍ طریقۍ: **Threat of being fired** ۱: سهم لرونکی باید ایجنټانو یعنی منیجرانوته دوظیفی سیکورټی (ساتنه، محافظت) ورکړي ترڅو دهغوی دزړه څخه دوظیفی دلیری کیدو لپاره، ویره ختمه شي یعنی منیجرپدی لاریږي کچیرته زه کوم غلط تصمیم ونیسم ما به دوظیفی څخه لیری کړي.

۲: **Threat of takeovers** بل دا چې دهغوی دزړه څخه دا ویره هم ختمول چې یو ټوک به ۵۲% سهمونه، شیرز-واخلي اوکمپنی به هغی ته انتقال شي.

۳: **Stock market regulation (SOX)** دا یوه کمیټی ده چې دکمپنولپاره قانون اوقاعده ټاکي، ددی په اساس هره کمپنی دی کمیټی ته خپل صحیح مالی راپورونه ورکوي، ددی کمیټی یوقانون دادی که

چیری ټوک کومه غلطی وکړې دهغی لپاره جریمه اولس کاله بند دی، ددی قاعدی اوقانون څخه باید ټول منیجران خبرکړل شی ترڅو کومه غلطی ونه کړي.

Ethics in finance

Ethics refers to well-funded standards of right and wrong that prescribe what humans ought to do, usually in terms of rights, obligations, benefits or specific virtues. For example refers to those standards that impose the reasonable obligations to refrain from rape, stealing, murder, assault, slander and fraud.

What is ethics?

A: Ethic has to do with what my feelings tell me is right or wrong.

مالی اخلاقیات: مالی اخلاقیات هغه ته وایی یعنی کوم کارچی زه کوم ماته زما وجدان، احساس څه وایی چی سم دی که غلط، مطلب داچی دخپل احساس پواسطه بڼه اوبدمعلومول.

B: Ethic has to do with my religious beliefs.

داسی یوکارکول چی ددین، مذهب له نظره سم وی یعنی په شریعت برابر وی.

C: Being ethical is doing what the law requires.

یعنی داسی یوکارکول چی د اساسی قانون سره سم وی مالی اخلاقیات بلل کیږی.

D: Ethic consist of the standards of behavior our society accept.

مالی اخلاقیات دټولنی له نظره، د رسم رواج، کلتور سره برابرکارکول داسی یوکارکول چی ټولنی ته دقبولیت وړ وی او دټولنی په خلاف نه وی. مالی اخلاقیات په لاندی دوه ډوله ویشل شوی دی دا پورتنی یی ټول تعریفونه وو.

Objectivity :1

مالی مدیر باید په خپل تصمیم نیونه کی خپلواک وی. مالی مدیرپه دخپل شخصی هدف لپاره کارنه کوی باید د اداری دهدف دترلاسه کولولپاره کار وکړی. باید مالی مدیر دغیری مربوطه خلکو دتاثیر لاندی رانشی یعنی ونه ډارشی.

Confidentiality :2

مالی مدیرباید ټول معلومات او رازونه له ځان سره پټ وساتی، دغه معلومات به نه په داخل کی چاته بڼیایی اونه دباندی، دضرورت په صورت کی به معلومات **CEO BOD** اومحکمی ته ورکوی.

The four basic principles of finance

Principle 1: Money has time value

A dollar received today is more valuable than a dollar received in the future.

We can invest the dollar received today to earn interest thus in the future, you'll have more than one dollar as you receive the interest on your investment plus your initial invested dollar.

مالی مدیر باید پدی ځان پوه کړی چی کومی پیسی له ده سره موجودی دی ددی په ارزښت کی کموالی راځی باید چی سرمایه گذاری پری وکړی.

Principle 2: There is risk return Trade-off

Higher the risk, higher will be the expected return

مالی مدیرچی کله په داسی یوځای کی سرمایہ گزاری کوی چی خطرات پکی زیات وی باید زیاته گټه هم وکړی، یعنی چی خطر په غاړه اخلی باید زیاته گټه هم ترلاسه کړی.

Principle 3: Cash flows are the source of value

Profit versus Cash, For example, if all sales are on credit the firm may report profits even though no cash is being generated.

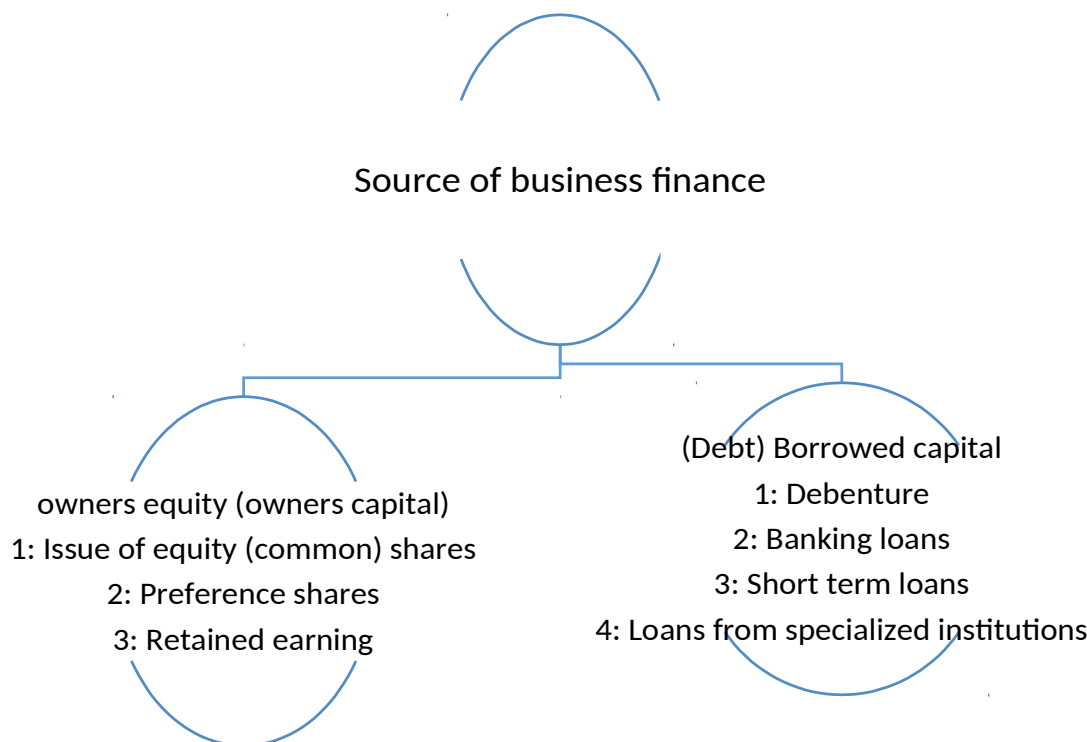
دگټی کولو ترڅنگ باید نغدی پیسی په اداره کی هم موجودی وی ځکه چی پدی باندی کاروبار چلیږی مطلب داچی دگټی څخه زیات مهم نغدی پیسی دی دمثال په توگه کله چی په قرضوباندی خرڅلاو وکړو او هغه پیسی کال پس مونږته بیرته راکوی یا یی نه راکوی ددی په ارزښت کی کمی راځی اوبل داچی کچیری داپیسی مونږ سره موجودی وای مونږ پری نوره سرمایہ گزاری هم کوله کله چی قرض ورکړو باید ژر یی بیرته ترلاسه کړو.

Principle 4: Market prices reflect information

Investors respond to new information by buying and selling their investments

کچیری دکمپنی په اړه مثبت معلومات **Stock exchange** مارکیټ ته ورسیدل پدی سره د **Shares** قیمتونه زیاتیږی او که برعکس منفی معلومات په خلکو کی خپاره شی پدی سره دکمپنی **Image** خرابیږی اود **Shares** په ارزښت کی کمی راځی، مالی مدیر باید دداسی غلط معلوماتو خپریدلو مخه ونیسی چی ټوک یی بڼیکاره نه کړی. **Broker/dealer** هغه اشخاص دی چی چی دمختلفو کمپنیو سهمونه اخلی او خرڅوی یی دوی په مارکیټ کی اوازی خپروی.

Prepared by Asifmobasser (Wasiqullah)

پوه اداره ددوه لارو څخه پیسی لاسته راوړی چی یوته یی **Equity finance** وایی او بل ته یی **Debt finance** وایی.

Owner's capital

کاروبار ته سرمایه راوړل د مالکانو لخوا یعنی مالکان خپله په کاروبار کی سرمایه گزاری کوی او کاروبار ته سرمایه راوړل د مالکانو لخوا په دری ډوله لاسته راوړل کیږی.

Issue of equity shares (common shares) :

کله چی کاروبار ته د سرمایې ضرورت شی او مالکان وغواړی چی سرمایه لاسته راوړی نومارکی شي دوی **Shares** وړاندی کوی او ددی لاری سرمایه لاسته راوړی او دخپل کاروبار ضرورت پری رفع کوی.

Advantages of equity shares

A: Permanent sources capital: they are only paid when the company is winded up

دغه سرمایه په کاروبار کی دایمی وی هغه وخت بیرته ورکول کیږی کله چی کمپنی بنده شی. ځکه چی کله د قرض لاری سرمایه لاسته راوړو هغه دیومعلوم وخت لپاره وی اودهغی څخه وروسته واپس کیږی مگر داسره سرمایه نه واپس کیږی.

B: No payment of periodic interest

کله چی مالی مدیر په قرض باندی سرمایه لاسته راوړی سود پری ورکوی اوهغی پیسی چی د مالکانو څخه لاسته راغلی وی سود پری نه ورکول کیږی.

C: Earning remain with the firm

هغه ځکه چې دمالکانود پیسو څخه لاسته راغلی وی دغه ځکه په کاروبار کې پاتې کیږي مګر کله چې قرض واخیستل شي دهغې ځکه نه پاتې کیږي ځکه چې دقرض دخلاصیدولپاره به سود ورکول کیږي. یعنی دکاروبار ځکه دمالکانوسره پاتې کیږي په قرض ورکونکوباندې نه تقسیمېږي.

D: Ability to borrow

کله چې یوه کمپنۍ دمالک په سرمایې باندې خپل کارونه ترسره کوي دپیسودضرورت په وخت کې کولی شي چې په اسانۍ سره قرضه ترلاسه کړي نښت هغه کمپنۍ چې خپل ټول کارونه په قرضوسره ترسره کوي، پدې معنی چې دسهم په خرڅولو باندې زموږ دقرض اخیستلو پروسه نه متاثره کیږي.

Disadvantages of equity shares**A: Low preference of investors**

پدغه طریقه کې **Shareholders** ته خاصه توجه نه کیږي ځکه کچیري کاروبار ځکه وکړي لومړی به خپل قرضونه خلاصوي، اوبیا **Preference shares** لرونکو ته ځکه ورکوي او پاتې پیسې بیا **Common shares** ته ورکوي. کمپنۍ به **Preference shares** لرونکو ته ثابت ځکه ورکوي مګر **Common shares** لرونکو ته ثابت ځکه نه ورکول کیږي یعنی ځکه یې معلومه نه وي.

B: Higher cost of capital

په **Equity shares** کې دکاروبار دمالک لپاره خطر **Risk** زیات وي نوداچې په کاروبار کې مالک ته زیات خطر **Risk** ورکول کیږي نوپه عین وخت کې به مالک ته **Return** هم زیات ورکول کیږي.

C: Dilution of ownership

ثومره چې په مارکیت کې نوی **Shares** خرڅېږي نودموجوده مالکانوپه ځکه کې به کموالی راځي ځکه چې په کاروبار کې مالکان یا شریکان زیاتیږي.

D: Greater formalities

پدغه طریقه کې د **Shares** دخرڅولو یوه قانوني او اوږده مرحله ده یعنی کله چې یوکس غواړي چې **Shares** واخلې نودغه مرحله به طي کوي اوبیا وروسته به دکمپنۍ مالک جوړېږي او پدې باندې نور مصارف هم راځي لکه **Flotation cost**.

Flotation cost is a cost or commission of brokers

2: Preference shares

داهغه مالکان دی چې دوی ته کمپنۍ یوه خاصه فیصدي ځکه یا **Dividend** ورکوي نظرنورومالکانوته دوی ته زیات ارزښت ورکول کیږي.

۱: **Dividends** هرکال به دنورو مالکانو څخه مخکې ورکول کیږي.

۲: **Liquidation** کله چې کاروبار ختمیږي دختمیدو څخه وروسته چې کوم **Assets** دکاروبار خرڅېږي لومړی به سرمایه **Preference** ته ورکول کیږي، وروسته پاتې پیسې یا سرمایه دنورو مالکانو ترمنځ تقسیمېږي. د **Assets** دخرڅولو څخه چې کومې پیسې لاسته راځي هغې ته **Proceed** ویل کیږي.

Preference shares are two types

A: Cumulative preference share

کچیری کاروبار تان وکلی اودغه مالک ته گټه ورنکلی اوپه آینده کال کی کاروبار گټه وکلی نود تیر کال گټه به هم مالک ته ورکول کیږی.

B: Non-cumulative preference share

کچیری کاروبار تان وکلی اودغه مالک ته گټه ورنکلی اوپه آینده کال کی کاروبار گټه وکلی نوددغه کال گټه به ورکوی اوپه کوم کال کی چی گټه نه وی شوی دهغی کال گټه نه ورکول کیږی.

Advantages

Dividends do not have to be paid in a year which the profits are poor .1

په کوم کال کی چی کاروبار گټه نه وی کړی **Dividend** نه ورکول کیږی.

2: do not dilute the ownership of shareholder

ثومره چی مارکیټ ته **Preference shares** وړاندی کیږی نوپه موجوده مالکانو باندی هیڅ اثر نه غورځوی ځکه چی **Voting rights** نلری او بیا د مالکانو په زیاتیدو باندی د موجوده مالکانو په گټه باندی اثر کوی.

3: Don't effect the ability to borrow

کچیری کاروبار باندی د پخوا څخه قرضی پیری وی نو قرض په مشکله سره اخیستلی شی او کچیری په کاروبار باندی قرض کم وی نوپه اسانی سره کولی شی چی قرضه تر لاسه کړی یعنی د قرض اخیستلو طاقت به یی زیات وی، مارکیټ ته د **Preference shares** وړاندی کولو سره د قرض اخیستلو په طاقت باندی څه اثر نه غورځول کیږی.

Disadvantages

1: Dividend payment is not tax deductible

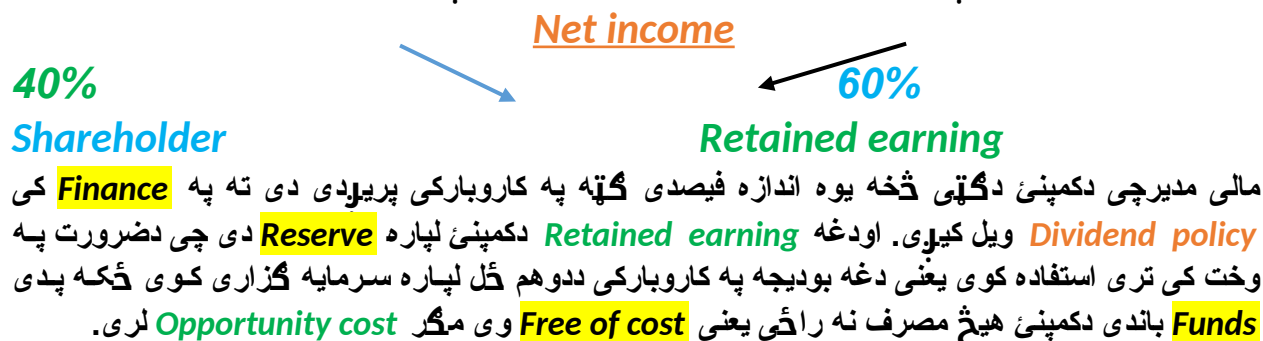
کله چی په قرضو باندی **Interest** ورکوو داد اداری لپاره تان دی او گټه یی داده چی دغه **Interest** نه Tax د پیسو څخه منفی کوو او بیا د باقی پیسو څخه ټیکس ورکوو، او کچیری کاروبار قرض نه وی اخیستی نولومړی به د گټی څخه دولت ته ټیکس ورکوی او وروسته به مالکانو ته **Dividend** ورکوی. د **Net income before tax** به اول **Tax expense** منفی کوو کوم **Amount** چی پاتی کیږی په هغی باندی به دولت ته ټیکس، مالیه ورکوو چی هغه ته **Net income after tax** ویل کیږی اوددی څخه به وروسته مالکانو ته **Dividend** ورکوو.

2: Higher compensation to the investors

د قرض په نسبت باندی **Preference shareholder** ته زیاته گټه ورکول کیږی ځکه چی د **Preference share** تان پکی زیات وی اوپه قرض کی خطر، Risk نه وی یعنی که دوه **Options** ولرو یو قرض واخلو او بل **Preference share** نوپه **Preference share** باندی به گټه زیاته وی که په **Debt** باندی **8%** گټه ورکوی په **Preference share** باندی به **10%** گټه ورکوی.

3: Ploughing back of profit (Retained earnings)

کله چی یو **Shareholder** په یوه کمپنۍ کې سرمایه گزاری کوي نو کمپنۍ چې کله ګټه وکړي یوه اندازه ګټه خپل مالکانو ته ورکوي او یوه اندازه ګټه په کاروبار کې پریږدي، کومې پیسې چې په کاروبار کې پریښودل کېږي هغې ته **Retained earning** ویل کېږي. د مثال په ډول.

Advantages

1. No collateral needed to lend money to the business :
2. There are no documents required :

Disadvantages

- 1: Dissatisfaction among shareholders: When the company retained some of the profit, there is a chance that the shareholders might be dissatisfied by not issuing dividend or cutting dividend.

Borrowed capital (Debt financing)

اداري ته د سرمایې لاسته راوړلو دوهمه منبع کومه چې د سود په بنیاد باندې لاسته راوړل کېږي یعنې **Interest based** وي چې یو ته یې **Tradable** او بل ته یې **Non-Tradable** وایي. په لاندې ډول دی.

1: Debenture (Tradable)

- Corporate bonds
- Government bonds
- Municipal bonds

.These are debt instruments used by firm/company to raise funds

هغه قرض پانډته ویل کېږي چې دیوی ادارې یا کمپنۍ لخوا په بازار کې خرڅېږي ترڅو سرمایه پری لاسته راوړي پدې قرض پانډ باندې کمپنۍ ثابت سود ورکوي. دی ته **Bonds** هم وایي.

2: Bank loans (Non-Tradable)

Banking loans: Credit loans taken by short term, long term/ a firm from a bank or any other financial institution.

هغه قرضي ته وایي چې دیوی ادارې یا کمپنۍ لخوا د بانک یا نورو مالی ادارو څخه اخیستل کېږي د لنډې او اوږدې مودې لپاره.

Advantages of debt financing

- 1: **Tax advantage** یوه ګټه یې داده چې ټیکس پکې یو ځل ورکول کېږي.
- 2: **Large amount can be borrowed** په زیات مقدار سره قرضه اخیستلې شي.

Disadvantages

Payment of interest :1

کله چې کمپنۍ قرض واخلې دبانک څخه کاروبار گټه وکړي اوکه یې ونه کړي دوی به بانک ته **Interest** سود ورکوي.

Creditors can sue the business/firm :2

کچیرته کمپنۍ ناکام شي او قرض ورکونکو ته سود ور نه کړي هغوی کولی شي چې محکمه کی پری عریضه وکړي او خپل گټه تری واخلې.

Collaterals/ security guarantees :3

کله چې کمپنۍ دبانک څخه قرضه اخلي دقرض اخیستلو په صورت کی به دبانک سره ثابته شتمنۍ په ضمانت کی ایښودل کیږي او دقرض نه واپس کولو په صورت کی بانک کولی شي چې شتمنۍ خرڅه کړي ترڅو خپل قرضه ترلاسه کړي.

The amount borrowed has to be repaid at agreed date :4

دبانک څخه اخیستل شوی قرضه به په تعین شوی کال کی بیرته ورکوي.

Interest charged :5

کله چې کمپنۍ دبانک څخه قرضه واخلې دقرض ترلاسه کولو سره سم په کمپنۍ باندی سود حسابیږي.

Short term loan

These are the loans which maturity period less than one year or equal to one year

لنډ مهاله قرضه: هغه قرضه ته وایی دکومی موده چې دیوکال څخه کمه وی یا تریوکال پورې وی، دری میاشتی، شپږ میاشتی او یوکال کیدای شي.

Types of short term loans

Overdraft :1

It is a facility given by the banks to companies to withdraw money more than balance available in their accounts.

ددی قرض لپاره ضروری ده چې موږ په بانک کی حساب ولرو کچیرته یوکس په بانک کی **10000** روپی ولری او داکس دبانک لپاره یو با اعتماد کس وی نوکولی شي چې دبانک څخه د **10000** روپو پرځای **11000** روپی وباسي. دی **1000** روپو ته چې دبانک څخه یی اضافه ویستلې **Overdraft** وایی او ددی اضافه روپو به بانک ته سود ورکوي.

Cash credit :2

A type of short term loan provided by bank to companies to fulfill their working capital requirements.

دنگو قرض: دی ته ویل کیږي چې یو چاته بانک پیسی دنگو په شکل ورکړي. ددی لپاره دا ضروری نه ده چې په بانک کی حساب ولری خو ددی په ضمانت کی به بانک ته یوڅه په ضمانت کی ورکوي.

Advances against bills :3

It is a short term loan provided by banks to an exporter or seller

بانک دلنډی مودی لپاره قرضه ورکوی صادرونکۍ ته یا خرڅوونکۍ ته د بیل په مقابل کی.

Short term loans against securities :4

کله چی یوه کمپنی لنډی مهالی قرضی ته ضرورت پیدا کړی نو د بانک سره خپل **Bonds, shares** ضمانت کی ږدی.

Source of Islamic financing

Modarabah :1

It is a type of partnership in which one person provides capital or funds to the business while the other person perform management services. The person who provide capital is called rubul mal while the partner provide services is called modarib.

مضاربه د عربي لفظ مضرب نه اخیستل شوی چی مفهوم یی مدیریت یا منیجر. د مضاربه په کاروبار کی به یوه ډله کاروبار ته پېسی راوړی چی ورته (رب المال) وایی اوبله ډله به خپل مهارتونه استعمالوی چی ورته (مضاربه) وایی.

Mosharika :2

It is a type of partnership in which two or more partners combined their capital to start a business where the profit share according pre agreed ratio while losses are shared according to the ratio of investment.

مشارکه د عربي لفظ نه اخیستل شوی دی چی مطلب یی شراکت دی. د مشارکه په کاروبار کی مشتری اوبانک په کاروبار کی شریکېږی او همدارنګه د کاروبار په ګټه اوتوان کی هم دواړه شریک دی.

Participation term certificate (PTC)

It is a certificate which represents a part of ownership of interest in firm

کله چی کمپنی ته د سرمایې ضرورت شی نو کولی شی چی په مارکیټ کی خپل **PTC** خرڅ کړی او دهغی څخه سرمایه لاسته راوړی. او ټوک چی دغه **PTC** اخلی هغه د کاروبار په ګټه اوتوان کی شریکېږی، که کاروبار ګټه کوی نو ګټه به ورکول کیږی او که تاوان کوی تاوان به ورکول کیږی.

Types of PTC

Short term PTC purpose was to fulfill working capital requirement of a business :1

د خپل روزمره کارونو د مشکلاتو د رفع کولو لپاره لنډمهاله PTC خرڅول.

Long term PTC, to finance long term assets. Example building, Machinery :2

د اوږدمهاله کارونو یا ضرورتونو د رفع کولو لپاره.

Other source of finance

Government grants :1

In a word of financial assistance in the form of money by government to an eligible firm which no expectation that funds will be paid back, purpose is to encourage employment opportunity, to help education sector, to promote agriculture sector.

دایوډول مالیه ده چی ددولت لخوا یو کمپنی ته ورکول کیږی اوددی طمعه تری نه لری چی بیرته به یی راکړی، دولت یی ددی په خاطر ورکوی ترڅو په هیواد کی پرمختگی رامنځته شی اودټولنی خلکو ته ګټه ورسپیږی. دامالیه هغه وخت ددولت لخوا ورکول کیږی کله چی یوه نوی کمپنی رامنځته کیږی اوهمدارنګه په هیواد کی بی کاری زیاته وی ترڅو خلکو ته دکار زمینه برابره شی.

Sales of fixed assets :2

Sometime a firm can generate money/funds by selling a firm's assets which is not as able

دثابته شتمنی خرڅول: بعضی وخت چی کله یوه کمپنی پیسوته ضرورت پیداکړی اودپیسودپیدا کولولپاره نوری لاری ورسره نه وی نوکولی شی چی خپله ثابته شتمنی خرڅه کړی ترڅو خپل ضرورت پری رفعه کړی دمثال په ډول ځمکه خرڅول، موټر خرڅول، فرنیچر خرڅول اوداسی نور.

Leasing :3

Leasing is a contract between the leasing company, the lessor, and the customer (the lessee) the leasing company buys and owns the asset that the lessee requires

اجاره یوه قرارداد دی داجاره ورکونکی او اجاره اخیستونکی ترمنځ اجاره ورکونکی ته **Lessor** وایی او اجاره اخیستونکی ته **Lessee** وایی. اجاره ورکونکی کمپنی یوه شتمنی یا یومشین اخلی او اجاره اخیستونکی ته یی په اجاره ورکوی کوم ته چی اجاره اخیستونکی ایتباری. همدارنګه اجاره اخیستونکی دغه شتمنی په اجاره اخلی دیومشخص وخت لپاره اوداستعمالولوپه بدل کی یی اجاره ورکونکی ته کرایه یا اجاره ورکوی.

Types of leasing

Operating lease

Operating leases are rental agreements between the lessor and lessee whereby

Operating lease نه مراد یو کرایي قرارداد دی داجاره ورکونکی او اجاره اخیستونکی ترمنځ چی اجاره ورکونکی دشیانو عرضه کوی اجاره اخیستونکی ته.

A lease where an asset is leased for period less than its useful economic life all the rights and responsibilities are with the owner/lessor

The asset is retained at end of the leased period to the owner.

For example lease of airplane total = 30 years

Lease of machinery leased for 6 years

Finance lease :2

A finance lease is a way of providing finance in which a leasing company "lessor" purchase the asset for user' 'lessee" and rent it to them for specific time period

Lessee bears all the officiated violated risk

At the end ownership transfer to lessee for example house finance through bank

Difference between finance and operating lease

Operating lease	Finance lease
The ownership of the asset remained with the lessor :1 the risk remains with the lessor :2 lessor is leasing a company itself :3 lease time is less than its economic useful life :4	There is an option to transfer the ownership at the end of lease period :1 lessee bear all the valeted risk :2 Lessor is most of the times a financial institution :3 Generally lease time is equal to the life of asset :4

Tax advantages :1

Leasing payments of rent are considered as operating expense that's why there is no tax payment on leasing rent.

Depreciation expense did not charge :2

Lower capital expenditure :3

It's a better option for newly established businesses it means lower initial cost

Sales and lease back :4

A lease back is the contract where the asset is sold to the seller and take it back on lease from that party.

Lease back یو قرارداد دی کله چی یوه کمپنی خپله شتمنی په اخیستونکي خرڅه کړی بیرته یی تری په اجاره اخلی.

Reasons of lease back

1. To generate income and invest in more profitable projects

عایدلاسته راوړل او هغه په نورو ګټورو پروژو کې سرمایه ګزاری کول.

2. To make payment to creditors

قرض ورکونکو ته د پیسو اداینه کول یعنی کریډیټرز ته پیسې ورکول.

3. They still need that assets that's why lease back it

کومه شتمنی چی دوی خرڅه کړی وی هغه بیرته په اجاره اخلی ځکه چی دوی هماغی شتمنی ته بیرته ضرورت لری ځکه یی په اجاره اخلی.

Factoring :5

It's a financial method in which a business/firm sells its account receivables at a discount to a third party called factor.

Factoring هغی ته وایی کله چی یوه اداره خپل **Account receivable** یعنی خپل قرض دار په تخفیف باندی په یو دریم کړی کس باندی خرڅ کړی. دایو ډول دمالی، پیسولاسته راولو طریقہ ده.

Reasons

To fulfill immediate cash needs to pay short term liabilities :1

یو علت یی دادی چی کله کمپنی ته سمدستی دغذو ضرورت پیداشی ترڅو خپل لنډمهاله قرضونه پری خلاص کړی نو ددی لپاره خپل **Accounts receivables** خرڅوی.

Financial markets

Financial market is a place where financial securities are traded such as bonds, debentures and shares. Or financial market is a market in which buying and selling of financial securities take place.

مالی مارکیټ: هغه ځای ته وایی چیرته چی مالی سهمونه او قرض پانی خرڅیږی یا هغه ځای کوم کی چی سهمونه او قرض پانی اخیستل او خرڅول صورت نیسی.

Functions of financial market

Link for investors or borrowers :1

Financial market is a place where investors and borrowers meet. it is just like a bridge

دمالی مارکیټ اوله دنده داده چی دد قرض ورکونکو او قرض اخیستونکو ترمنځ ارتباط قایموی چی د قرض ورکونکی سره په کافی اندازه یا اضافه بودیجه موجوده وی اودغه بودیجه دمالی مارکیټ دلاری قرض اخیستونکی ته ورکوی.

It contributes to economic growth :2

Financial market mobilize the extra funds of investors due to which business grows in a country. it also create employment opportunities.

مالی مارکیټ د سرمایه گزاری کوونکی بودیجه په حرکت راولی پدی معنی چی سرمایه گزاری کوونکی خپله بودیجه دمالی مارکیټ له لاری په یو تجارت کی سرمایه گزاری کوی چی پدی سره په تجارت کی پرمختگ رامنځته کړی او همدارنګه په هیوادکی خلکو ته دکار زمینه برابریږی.

Stability in financial assets prices :3

Financial market provides stability to the financial assets of a company. It reduces the variation in prices of shares. Example NYSE= per day variation in share prices

دمالی مارکیټ یوه دنده داده چی د **Shares** په قیمتونو کی زیاتوالی او یا هم کموالی نه راځی پدی معنی چی پایدار یا استوار وی او کچیری تغیر هم پکی راځی هغه په ډیری کمی اندازی سره.

Financial market provides liquidity to financial assets :4

Liquidity=how quickly an assets can be converted into cash on fair price

دمالی مارکیټ بله ګټه داده کله چی دکمپنۍ بودیجۍ ته ضرورت شی نوکمپنۍ کولی شی چی خپل **Shares, bonds** مارکیټ ته یوسی او هلته یی خرڅ کړی چی ددی پواسطه سرمایه لاسته راوړلی شی.

Helps to raise long term funds :5

A firm can sell equity or debt instruments to raise long term funds without financial market it was difficult to raise these funds

دمالی مارکیټ بله دنده داده چی یوه کمپنۍ کولی شی چی داوړدمهاله سرمایه ګزاری لپاره په زیاته اندازه بودیجه لاسته راوړی چی داپه مارکیټ کی د **Shares, Bonds** دخرڅلولوپه نتیجه کی لاسته راځی. بغیردمالی مارکیټ څخه کمپنۍ نشی کولی چی خپل قرض پایی اوسهمونه بل چیرته خرڅ کړی.

Types of financial market

Capital market :1

It's a financial market where long term financial securities are traded such as bonds, shares

هغی مارکیټ ته وایی چیرته چی بونډز اوسهمونه داوړدی مودی لپاره خرڅیږی.

Features of capital market

- ❖ Securities are long term مودی لپاره وی
- ❖ Risk is more خطرپکی زیات وی
- ❖ Return is also more همداراز ګټه هم پکی زیاته وی

Capital market can be in two types

- I. **Bond market**= it's a type of capital market where buying and selling of government and corporate bonds takes place.

داهغی مارکیټ ته وایی چیرته چی دکمپنۍ اوددولت سهمونه، بونډز، قرض پایی خرڅیږی.

- II. **Equity market**= it's a type of capital market where shares of different companies are traded for example New York stock exchange.

داهغه ډول دسرمایه ګزاری مارکیټ دی چیرته چی دمختلفو کمپنیوسهمونه خرڅیږی.

2: Money market

It's a financial market where short term financial securities are traded.

Most of the times these are debt securities. For example certificate of deposits, commercial paper treasury bills. Treasury bills are short term fully guaranteed and very liquid, money market security issued by government on discount.

دایوډول مالی مارکیټ دی چیرته چی قرض پاڼی دلنډی مودی لپاره خرڅیږی، زیاتره وخت دغه قرض پاڼی **Debts** وی. د **Money market** او **Capital market** ترمنځ فرق دادی چی کاپیټل مارکیټ د اوږدی مودی لپاره وی او مني مارکیټ دلنډی مودی لپاره.

Features of money market

- موده یی لنډه وی Short term securities
- ډیرزر نغدو ته تبدیلیږی High liquid
- خطرپکی کم وی Low risk
- گټه یی هم کمه وی Low return

3: Primary market

It's a financial market where new securities are sold for the first time. It's also called new issue market. Here the seller is corporation/government itself.

داهغه مالی مارکیټ دی چیرته چی نوی سهمونه دلومړی ځل لپاره خرڅیږی چی دی ته **New issue market** هم وایی. پدی کی کمپنی یا دولت پخپله خرڅوونکی وی.

***IPO'S initial public offering:** Here the securities are offered to the public for the first time by a newly established firm.

IPO داهغه کمپنی ته ویل کیږی چی نوی وی اولومړی ځل لپاره نوی سهمونه مارکیټ ته وړاندی کړی. نوی سهمونه دلومړی ځل لپاره عواموته وړاندی کیږی دنوی کمپنی لخوا.

***Season new issue:** it's an issue of additional shares by a company which shares already traded in stock exchange.

Season new issue کی اضافی سهمونه وړاندی کیږی دیوی کمپنی لخوا کوم چی دمخکی څخه په **Stock exchange** کی خرڅ شوی وی.

These securities are sold out through investment banks, investment banks are financial intermediaries who are experts in selling of new securities. These investment banks are also called underwriters or underwriting firms, they purchase new shares on discount or they charge commission.

دغه قرض پاڼی دسرمایه گزاری کوونکوبانکونوپواسطه خرڅول کیږی: سرمایه گزاری کوونکی بانکونه هغه منځگړی شخص ته وایی کوم چی مهارت لری دنوی قرض پاڼوپه خرڅولوکی. هغوی نوی سهمونه په تخفیف یا په کمیشن باندی خرڅوی.

4: Secondary market

It's a financial market where existing financial securities are traded. for example New York stock exchange (otc: over the counter market)

داهغه مالی مارکیټ ته وایی چیرته چی موجوده قرض پاڼی یاسهمونه خرڅیږی.

A: Stock exchange

It's a centralized and regulated financial market where financial securities are traded. these securities must be registered with security exchange commission (SEC).

Stcok exchange یو مرکزي او منظم مالي مارکيټ دی چېرته چې سهمونه او قرض پايي اخيستل او خرڅول کېږي، دغه قرض پايي او سهمونه بايد د **SEC** کميټي سره ثبت، راجستروي. کله چې يو ټوک دلته سهمونه واخلې بل ځای کې يې نشي خرڅولی ځکه چې دا د **SEC** سره ثبت وي.

B: Over the counter market (OTC)

It's a type of secondary market which is decentralized and not regulated under security and exchange commission.

OTC د **Secondary market** يوه برخه ده کوم چې غيږی مرکزي اوبی قاعدی وی او همدارنګه د **SEC** کميټي سره راجسترنه وی پدې مارکيټ کې هر ځای کې غورځی لېږدلی وی هر ټوک کولی شي چې سهمونه واخلې او خرڅ يې کړي.

Financial statement

These are financial reports prepared by the management of a company to present the financial position and financial performance of a company at a given period of time/point of time. These statements are prepared to give users outside of the company, like investors and creditors, more information about the company's financial positions.

دا هغه مالي راپورونو ته وايي کوم چې د يوې کمپنۍ د اداري لخوا جوړېږي ترڅو چې د کمپنۍ مالي حالت او مالي کارکردګی معلومه کړي په يومعين وخت کې. دغه راپورونه ددې لپاره جوړېږي چې د اداري څخه بهر خلکو ته د کمپنۍ د مالي حالت په اړه معلومات ورکړي. لکه سرمايه گزارۍ کوونکو ته معلومات ورکول، قرض ورکوونکو ته معلومات ورکول.

Types of financial statements

- Balance sheet
- Income statement
- Cash flow statement
- Statement of retained earning

1: Balance sheet

Balance sheet show us the financial position of a company at specific date or a point of time.

A balance sheet is a statement which consists of assets, liabilities and owner equity at a given point of time.

The [balance sheet](#) a summary of the company position on one day at a certain point in time. The balance sheet lists the assets, liabilities, and owners' equity on one specific date. In a sense, the balance sheet is a picture of the company on that date.

بیلانس شیٹ مونڈرتہ دیوی اداری مالی حالت بنیادی چی پہ کوم حالت کی راوان دی دغہ راپور پہ یوتعین شوی وخت کی بنیودل کیچی پہ یوتعین شوی وخت کی اوپہ دوه چولہ دی.

A: Report form

- ❖ Current asset
- ❖ Fixed asset
- ❖ Current liabilities
- ❖ Long term liabilities
- ❖ Other equity

دریپور تہیہ شکل: دغہ بیلانس شیٹ جاری شتمنی، ثابتہ شتمنی، جاری قرضونہ، اوپدمہالہ قرضونہ اوهمدارنگہ نورسهمونہ بنیادی.

B: Double Colum balance sheet

دوه کالمہ بیلانس شیٹ دیوی کمپنی شتمنی [Assets](#) اوقرضونہ [Liabilities](#) بنیادی یا لیکل کیچی پکی.

Balance Sheet			
<i>As of December 31, 2016 (000s)</i>			
Assets		Liabilities	
Cash	481	Accounts Payable	625
Marketable Securities	1,346	Current Portion L-T Debt	1,021
Accounts Receivable	1,677	Taxes Payable	36
Inventory	2,936	Accrued Expenses	157
Prepaid Expenses	172	Total Current Liabilities	1,839
Other Current Assets	58	Long-term Debt	2,332
Total Current Assets	6,670	Total Liabilities	4,171
Gross Value of Property, Plant & Equipment	2,019	Owner's Equity	
Accumulated Depreciation	(664)	Common Stock and Paid-in Cap	194
Net Property, Plant, Equipment	1,355	Retained Earnings	4,009
Note Receivable	349	Total Shareholders' Equity	4,203
Total Assets	8,374	Total Liabilities and Equity	8,374

Income statement :2

The [income statement](#) shows the revenue and expenses of the company over a period of time. Most companies issue annual income statement, but quarterly and semi-annual income statements are also common. Users can analyse the income statement to see if companies are operating efficiently and producing enough profit to fund their current operations and growth.

Income statement دیوی کمپنی عواید اومصارف پہ یوتعین شوی وخت کی بنیادی زیاترہ کمپنی خپل مالی راپورونہ دمالی کال پہ اخرہ کی بنیادی مگرپہ کال کی ڈلورڈلہ اوپہ کال دوه ڈلہ ہم عام دی.

Income statement

ABC Company			
Income Statement			
For Year Ended 2010			
Sales revenue			\$100,000
Cost of goods sold			\$60,000
Gross margin			\$40,000
Selling, general, and admin expenses			\$10,000
Operating earnings			\$30,000
Interest expense			\$5,000
Earnings before income tax			\$25,000
Income tax expense			\$10,000
Net income			\$15,000

Statement Of Retained Earnings

A statement of retained earnings is a financial statement outlining the changes in [retained earnings](#) for a specified period. It reconciles the beginning and ending retained earnings for the period, using information such as [net income](#) from the other statements. Beginning retained earnings + net income - Dividends = ending retained earnings

Statement of retained earning یومالی راپور دی، کله چی کمپنی گټه وکړی یوه اندازه پیسی له ځان سره ساتی اوباقی پیسی په مالکانو ویشی. یا هغه مالی محاسبه ده په کوم کی چی یوه کمپنی ددی پریکړه نیسی چی ایا دغه گټه دیوکال په جریان کی زیاتیږی اویا هم کمیږی اویا ټومره تغیر پکی رامنځته کیږی.

QUARTZ CORPORATION	
Statement of Retained Earnings	
For the Year Ending December 31, 20X9	
Retained earnings - January 1, 20X9	\$400,000
Plus: Net income	<u>115,000</u>
	\$515,000
Less: Dividends	<u>35,000</u>
Retained earnings - December 31, 20X9	<u>\$480,000</u>

Users Of Financial Statements د مالی راپورونو استعمالوونکی

1: Internal Users:

Owners and managers are the internal users of financial statements. They required financial statements to make important business decisions. Similarly employees also needs these reports to make decisions about their future. To continue work or not. Compensations etc.

داخلی استعمالوونکی: مالکان او منیجران داخلي استعمالوونکی دی دمالی راپورونو پدی معنی چی هغوی ضرورت لری چی دخپلی کمپنی دمالی راپورونو په اړه پوه شی ترڅو د کمپنی لپاره مهم تصمیمونه، پریکړی ونیسی او همدارنگه کارمندان غواړی چی د کمپنی دمالی راپورونو په هکله ځان خبر کړی ترڅو دخپل آینده لپاره تصمیم ونیسی پدی خاطر کچیرته کمپنی دناکامیدولوری ته روانه وی هغوی ځان ته دبلی وظیفی دپیدا کولو کوشش کوی او کچیرته کمپنی دگټی په لور روانه وی نو هغوی دخپل تنخوا په اړه فکر کوی چی زیاته یی کړی.

2: External Users

These can be prospective/potential investors, banks, government and other parties outside the organization. Prospective investors requires financial statement to make a decision to do investment in that firm or not. Banks check whether to grant them loans or not.

Government needs these for tax purposes.

بهرني استعمالوونکی: ددی څخه مطلب سرمایه گزار ی کوونکی، بانکونه، دولت او دریم گړی گسان دی هغوی ضرورت لری ترڅو ددی کمپنی دمالی راپورونو په هکله خبرشی پدی معنی کچیرته کمپنی دکامیابیدوپه لوری روانه وی نو سرمایه گزار ی کوونکی کسان پدی کمپنی کی نوره سرمایه گزار ی هم کوی او دولت دخپل ټیکسونو، مالیی په اړه فکر کوی، همدارنگه بانک هم غواړی چی دمالی راپورونو په اړه معلومات تر لاسه کړی ترڅو کمپنی ته قرضه ورکړی او که نه برعکس کچیرته کمپنی دناکامیدو په لور روانه وی نو سرمایه گزار ی کوونکی کسان پدی کمپنی کی سرمایه گزار ی نه کوی اونه ورته بانک قرض ورکوی.

Returnګټه

Income received on an investment plus any change in market price. Usually expressed as percentage of the buying market price of the investment

کله چی یوکس یوه شتمني یا یوسهم واخلی او سرمایه گزار ی پری وکړی کچیرته یی ګټه وکړه یا تاوان هغی ته **Return** وایی.

.Return can be gain or loss of a particular security in a specific period, time

Return ګټه یا تاوان کیدای شی په یو خاص شتمنی کی په یو مشخص وخت سره.

The return consist of income and the capital gain relative on investment and its usually quoted as in percentage

ڪله چي سهم لرونڪي سرمايه گزاري وڪڙي اودهغي ڏخه چي ڪومه گهڻه لاسته راڻي اوياءهه چي ديوكال په جريان ڪي د **Asset** په ارزښت ڪي زياتوالي راڻي ددي دواڻو مجموعي ته **Return** ويل ڪيڙي.

For example

- په سهمونوڪي زياتوالي راڻل Shares
- دسرمايه گزاري ڏخه چي ڪومه گهڻه لاسته راڻي Dividends
- په سهمونوڪي زياتوالي، گهڻه منفي هم مثبت ڪيداي شي Price appreciation

Two basic components of return

There are two basic source of return available to an investor. Whenever he purchase financial securities in a financial market.

د **Return** دوه اساسي منبع ديوه سرمايه گزاري ڪوونڪي لپاره موجودي دي ڪله چي هغه په مالي مارڪيٽ ڪي سهمونه، **Securities** اخلي.

Capital gain/loss :1

Capital gain can be defined as. It is the income earned in the shape of appreciation/ increase in value of shares during a specific period/time

ڪله چي يوڪس سهمونه واخلې اودوخت په تيريدوسره دهغي په ارزښت ڪي زياتوالي راڻي هغي ته **Capital gain** وائي اوڪه په ارزښت ڪي بي ڪموالي راڻي هغي ته **Capital loss** وائي.

Dividend Yield :2

It is the income receive as dividend by a shareholder in a specific time/period. If the security is bond than its called interest yield. Whenever a company announce dividend at the end of the year it's the income for an investors.

هغه عوايد چي يوسهم لرونڪي بي د **Dividend** ڏخه په يومشخص وخت ڪي ترلاسه ڪوي. ڪه چيرته دغه **Security** قرض پاڙه يعني **Bond** وي بيا دي ته **Interest yield** وائي. ڪله چي يوه ڪمپني دڪال په اخره ڪي گهڻه اعلان ڪڙي دغه گهڻه دسرمايه گزاري لپاره عوايد دي.

$$\frac{(P_{n+1} - P_0) + D}{P_0} = \text{Total return} = \text{Capital gain} + \text{Yield} \quad \text{Formula: Total return}$$

D= Dividend received in that specific time/period

P_n= Selling price of security

P₀= Purchasing price of security

Example Total return = $\frac{\$6 + (\$106 - \$100)}{\$100} = 0.12 = 12\%$

When it is bond

$$\text{Total return} = \frac{\text{Interest} (P_n - P_o)}{P_o}$$

Risk

It's the variation of returns from those that are expected. It's the possibility that the actual outcomes may be different from the desired/expected outcome. Risk include the possibility of losing some or all of the original investment. It's the uncertainty about the future outcome.

کله چي يوکس په يوه کمپني کي سرمايه گزاری وکړي اودهغي کمپني سهمونه واخلی کومه توقع چي دسهم دگټي څخه کوي اوپه هغه کي تغير راشي يعني يعني کم شي هغه ته **Risk** ويل کيږي.

Two main categories of Risk

Systematic risk :1

The risk which is uncontrollable/invariable is called systematic. It's outside the organization due to external factors. For example interest rate, inflation rate. Market risk.

- نه کنټرولېږي Uncontrollable
- مخنيوی یې نه کيږي Unavoidable
- دڅارجي فکتورونوسره تماس لري Due to external factors
- زیات تغيرپکي راځي (ټول مارکيټ) Macro level

هغه خطرته ويل کيږي کوم چي نه کنټروليدونکي وي اوهم يې مخنيوی نه کيږي اودڅارجي فکتورونوسره تماس لري دمثال په ډول دسود فيصدي لوړېدل، دقيمتي خطر، اوهمدارنگه دمارکيټ خطر.

Unsystematic risk :2

Unsystematic risk is due to the influence of internal factors of the organization such factors are normally controllable from company point of view. Example fail in production due to machinery, labor strikes, high employee turnover etc

- ❖ Controllable
- ❖ Avoidable
- ❖ Internal factors
- ❖ Micro level

هغه خطرته ويل کيږي کوم چي کنټرول کيږي اوهمدارنگه دهغي مخنيوی کيږي اودداخلي فکتورونوسره تماس لري.دمثال په ډول په کمپني کي دماشين دڅرابيدوله امله خطررامنځته کيږي،دکارمندانولخوا مظاهره کول، لانجه کول، اوهمدارنگه کله چي په کمپني کي کارمندان ژر ژر وظيفه پرېږدي.

Source of systematic risk

Interest rate risk :1

The variability/difference in the security return resulting from change in interest rate is called interest rate risk. If the interest rate increase it will be costly for a firm to raise funds through loans. Whenever the interest rate increase the price of shares decrease. For example.

مخکي قرض پاڼي په ۶٪ فيصده وړاندی کيدلی 6% Old bonds issue

اوس نوى قرض پاڻي په ۸٪ فيصده وړاندې کيږي 8% New bonds issue
 مخکې بانک په ۱۰٪ سودسره سرمايه گزاری کوله. Old interest at bank 10% for deposit.
 اوس بانک په ۱۴٪ فيصده سودسره سرمايه گزاری کوي. New interest at bank 14% for deposit.
 So there is negative relationship between interest rate and financial securities.

دسود دنرخ خطر: کله چې يوسهم لرونکى **Shareholder** په يوه کمپنۍ کې سرمايه گزاری کوي
 نومدالک په سرمايه گزاری کې چې دسود دنرخ **Interest rate** وجه نقصان رامنځته کيږي دى ته
Interest rate ويل کيږي. کچيرته دسود نرخ زياتيږي نوپدې سره کمپنۍ ته مشکله ده چې قرضه
 ترلاسه کړي او همدارنگه دسود دنرخ په زياتيدوسره د سهمونو **Shares** ارزښت کميږي.

Market risk :2

The variability/changes in the return of the financial securities due to fluctuation in the complete financial market. For example sources recession, political problem, natural disasters
 کله چې يوکس سرمايه گزاری وکړي اوپه ټول مارکيټ کې حالات خرابيږي اوپه ټول مارکيټ کې چې
 کوم خطر **Risk** راځي، تغير **Variation** راځي نودې ته مارکيټ خطر، **Market risk** ويل کيږي. دمثال
 په ډول سياسي حالات خرابيدل، په هيواد کې بهران رامنځته کيدل، او همدارنگه طبيعي آفت منځته راتلل
 لکه زلزه کيدل، سيلاب راتلل.

Inflation risk :3

Inflation can be define as gradual /continues increase in the price of goods is called inflation.
 The risk related with gradual increases in the prices of commodities is called inflation risk.
 Whenever there is inflation in a country it will affect the prices of shares of a firm.

هرکله چې دشيانونو په قيمتونو کې په مسلسل ډول زياتوالى راځي او دخريدار قوت ورسره کميږي دى ته
Inflation risk ويل کيږي. همدارنگه کله چې په يوه هيواد کې گراني، قيمتي راشي نو دسهمونو په نرخ،
 ارزښت باندې تاثير کوي ځکه کله چې دخلکو **Purchasing power** داخيستنى طاقت کم شي نو هغوى
 قرض پاڻي يا سهمونه نشي اخيستلى نوپدې صورت کې د **Securities** سهمونو تقاضا په مالۍ مارکيټ کې
 کميږي.

Source of unsystematic risk

1: Business risk 2: Financial or credit risk

1: Business Risk

This risk relates to the variability of the business sales, income etc. which in turn depend on the market conditions or internal condition of the firm.

The business risk is sometimes external to the company due to changes in the **government policies** or strategies of competitors or unforeseen market conditions.

This risk may be internal due to fall in production, labour problems, raw material problems or inadequate supply of electricity etc.

It is the risk about the future inflows of a firm.

دهغي خطرڅخه عبارت دی کله چې د کاروبار په خرڅلاو، ګټه کې او همدارنګه په عوایدو کې تغیر راشي. دمارکټ د حالاتو په وجه د مثال په توګه دولت په قانون، تګ لارو کې تغیر راتلل، دمارکټ غلطه پېش بېنې کول. او یا د کاروبار په داخل کې تغیرات راشي د مثال په توګه په تولید کولو کې مشکل منځته راتلل، د کارکوونکو سره مشکل پیدا کیدل، د خامو موادو مشکل منځته راتلل، د برق، بریښنا مشکل سره مخامخ کیدل. کچیرته برق ځی راځی د تولید کولو په پروسه کې خنډ رامنځته کوی.

2: Credit Risk

A credit risk is the risk of default on a debt that may arise from a borrower failing to make required payments. For example a firm gives loan, and at the end of the period the borrower is unable to pay those loans. It can be controlled by applying best credit policies.

د قرض خطر: دغه خطر هغه وخت پیدا کیږي کله چې اداره خلکو ته قرضونه ورکړي او د وخت په پوره کیدو سره ترې د قرض غوښتنو تقاضا وکړي او قرض اخیستونکي پدې ونه توانيږي چې د قرض اداینه وکړي او یا همدارنګه خلکو ته قرض ورکړي او هغوی یې وځوري. دغه خطر هغه وخت کنټرولیدلی شي ترڅو چې اداره ښه د قرض ورکولو پالیسي جوړه کړي.

Time value of Money

The value of Dollar today is more than to be received tomorrow. A dollar today is worth more than a dollar to be received in future, because the dollar today can be invested to earn interest to yield more than a dollar in future".

دنن ورځی یو ډالر زیات ارزښت لرونکی دی دهغه ډالر څخه چې صبا ته تر لاسه کیږي ځکه دنن ورځی ډالر باندی چې سرمایه ګزاری وشي سود پری تر لاسه کیږي پدې معنی کچیرته یو ټوک اضافی پیسې له ځان سره ولری باید سرمایه ګزاری پری وکړي ځکه په پیسو ساتلو سره پیسه خپل ارزښت له لاسه ورکوي.

Determinants/Factors of Time value of Money:

1: Interest Rate (The higher the interest rate is, the higher the future value of the money will be)

ثومره چې د سود فیصدی زیاته وي په هماغه اندازه به د پیسو **Future value** آینه ارزښت زیات وي.

2: Inflation (The impact that inflation has on the time value of money is that inflation decreases the value of a dollar over time)

بل عوامل د پیسو دارزښت دادی چې په وخت د زمان سره د پیسو په ارزښت کې کموالی راځي.

3: Opportunity Cost (It is the growth rate available to a person at a given period of time). It is the alternate use of resources. Invest the money today instead of waiting for next year.

فرصتی مصارف: پیسې سرمایه ګزاری ګډه ددی پرځای چې راتلونکي کال ته په طمع شې. ددی څخه مطلب دادی چې یوکس ته د یو کاروبار فرصت موجود وي او پدغه کاروبار کې ګټه لږ فیصده تر لاسه کولی شي او نوموړی کس پدې کاروبار کې سرمایه ګزاری نه کوي دغه لږ فیصده ګټه چې د لاسه ورکوي دی ته **Opportunity cost** وایي. یعنی یوکس ته د پراختیا، ودی فیصدی موجوده وي په یو تعین وخت کې د متبادلو منابعو د استعمال.

time value of money

1: Interest

Excess and fixed amount of Money received on the principle amount without taking any risk is called interest. For example a person gives \$ 100 loan to another person, and after 1 year gets \$ 110, so the excess amount i.e., \$ 10 is considered as interest.

سود: داصلی مقدار پیسوزیاتول په ثابتی گټی سره بغیر دکوم خطر اخیستلو څخه دمثال په توگه یوکس بل کس ته ۱۰۰ سل روپۍ قرض ورکوی په لس فیصده گټی سره دیوکال لپاره، وروسته دیوکال څخه نوموړی کس په خپلو پیسو باندې لس فیصده گټه تر لاسه کوی چی مجموعه ۱۱۰ یوسل اولس روپۍ کیږی.

Types of Interest

1: Simple Interest

Interest paid (earned) only on the original amount, or principal, borrowed (lent)

ساده سود: هغه سودته وایی چی داصلی مقدار پیسو پسی یوځل راځی.

$$\text{Simple Interest Formula} \longrightarrow SI = P_0 (i) (n)$$

- SI: Simple Interest
- P_0 : Principle Amount/ Original Amount
- i: Interest Rate per period
- n: Number of time Periods

Simple Interest Example

Assume that you deposit \$1,000 in a saving account earning 7% simple interest for 2 years.
What is the simple interest at the end of the 2nd year?

$$\begin{aligned} SI &= P_0 (i) (n) \\ &= \$1,000 (.07) (2) = \$140 \end{aligned}$$

Class work 1: Simple Interest

Assume that you deposit \$1,000 in a saving account earning 9% simple interest for 3 years.
What is the simple interest at the end of the 3rd year?

Class work 2: Simple Interest

Assume that you deposit \$1,000 in a saving account earning 12% simple interest for 5 years.
What is the simple interest at the end of the 5th year?

Simple Interest (Future Value)

Future Value is the value at some future time of a present amount of money, evaluated at a given interest rate.

$$\begin{aligned} FV &= P_0 + SI \\ \text{Or} \\ FV &= P_0 \{ (1 + (i) (n)) \} \end{aligned}$$

Simple Interest (Present Value)

Present Value is the current value of a future amount of money, evaluated at a given interest rate.

$$PV = FV / \{ 1 + (i) (n) \}$$

2: Compound Interest

Interest paid (earned) on any previous interest earned, as well as on the principal borrowed (lent).

مرکب سود: هغه سود ته وایي چې د سود پسي هم سود راځي د مثال په توګه یوکس ۰۰ اسل روپۍ مرکب سود په قرض اخلي د دري کالولپاره په لس فیصده سود سره کله چې اول کال پسي لس فیصده سود راشي نو یو سل اولس به شي ۱۰ ابل کال ته بیا دی لسو روپو پسي هم سود راځي.

Compound Interest

- ▶ Future Value of Compound Interest:

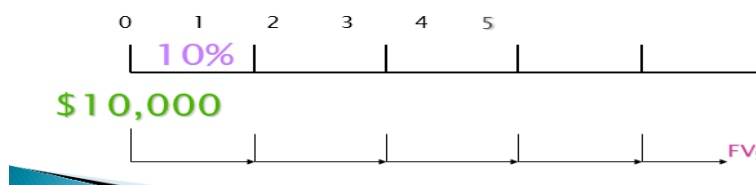
$$\text{Future Value} = P_0 (1+i)^n$$

- ▶ Present Value of Compound Interest:

$$\text{Present Value} = FV / (1+i)^n$$

Future Value Example

Mr. A wants to know how large his deposit of **\$10,000** today for five years, if the compound interest rate is 10 %. What will be the future value of his money?

Example Solution

$$FV = P_0 (1+i)^n$$

$$FV = \$10,000 (1+0.10)^5$$

$$= \$16,105.10$$

Present Value Example

Mr. A will receive \$10,000 after 5 years. If the discounting rate is 10%. What is the present value of his receivables?

$$PV = FV / (1+i)^n$$

$$PV = 10000 / (1+0.10)^5$$

$$= 6209.21$$

Cash Flow Stream

- ▶ 1) Uneven Cash flow stream
- ▶ 2) Even Cash flow Stream
- ▶ Uneven Cash flow Stream

It is a series of receipts or payments of unequal amount of money at the end of the every period.

$$\text{Present Value} = CF_1 / (1+i)^1 + CF_2 / (1+i)^2 + CF_3 / (1+i)^3 + \dots + CF_n / (1+i)^n$$

Uneven Cash Flow stream Example

An investor will receive \$ 100 after one year, \$ 200 after 2nd year and \$ 300 after 3rd year. If the discount rate is 10%. Find the present value of his cash flows?

We know that

$$\text{Present Value} = CF1/(1+i)^1 + CF2/(1+i)^2 + CF3/(1+i)^3 \dots\dots CFn/(1+i)^n$$

$$PV = 100/(1+0.10)^1 + 200/(1+0.10)^2 + 300/(1+0.10)^3$$

$$PV = 90.90 + 165.29 + 225.39$$

$$PV = 481.58$$

Cash Flow Stream

- ▶ **Even Cash Flow stream/ Annuity:** A series of payments or receipts of equal amount of money occurring over a specified number of periods.
- ▶ **Ordinary Annuity:** A series of payments or receipts of equal amount of money occurring at the end of every period is called ordinary annuity.
- ▶ **Future Value of Ordinary Annuity:**

$$FVA = PMT \left[\frac{(1+i)^n - 1}{i} \right]$$

FVA = future value of the annuity

PMT = payment per period

i = interest rate

n = number of periods

Future Value of Annuity Example

An investor will receive \$ 1000 at the end of every year for five years. If the interest rate is 10%, then find the future value of this annuity.

$$FVAO = PMT \times \{(1+i)^n - 1/i\}$$

$$FVAO = 1000 \times \{(1+0.10)^5 - 1/0.10\}$$

$$FVAO = 1000 \times 6.1051 \quad FVAO = 6105.1$$

Cash Flow Stream (Annuity)

$$PV = PMT \cdot \left[\frac{1 - (1 + i)^{-n}}{i} \right]$$

where

PV = the present value of an ordinary simple annuity

PMT = the size of the periodic payment (rent)

i = the periodic interest rate

n = the number of periodic payments (which for simple annuities is also the number of conversion period)

Present Value of Ordinary Annuity Example

An investor will receive \$ 1000 at the end of every year for 5 years. If the interest rate is 10%, find the present value of this annuity.

$$PVAO = PMT \times \{1 - (1+i)^{-n} / i\}$$

$$PVAO = 1000 \times \{1 - (1+0.10)^{-5} / 0.10\}$$

$$PVAO = 1000 \times 3.79$$

$$PVAO = 3790.79$$

Annuity Due

A series of Payments or receipts of equal amount of money occurring at the start of every period is called annuity due.

Future Value Annuity Due

$$FV \text{ of Annuity Due} = (1 + r) \times P \left[\frac{(1 + r)^n - 1}{r} \right]$$

P = Periodic Payment

r = rate per period

n = number of periods

Future Value Annuity Due Example

Mr A will receive \$ 1000 at the start of every period for five years. If the interest rate is 10% find his future value of annuity.

Here $PMT = \$ 1000$, $i = 10\%$ and $n = 5$ years

$$FVAD = PMT \times \{(1+i)^n - 1 / i\} \times (1+i)$$

$$= 1000 \{(1+0.10)^5 - 1 / 0.10\} (1+0.10)$$

$$= (6105.1) (1.10)$$

$$FVAD = 6715.61$$

Present Value of Annuity Due

$$\begin{aligned}
 \text{Present value of annuity due} &= \text{PMT} \times \left(\frac{1 - (1+r)^{-n}}{r} \right) \times (1+r) \\
 &= \$1,000 \times \left(\frac{1 - (1+0.10)^{-7}}{0.10} \right) \times (1+0.10) \\
 &= \$1,000 \times 4.8684 \times 1.10 \\
 &= \$5,355.26
 \end{aligned}$$

Present Value Annuity Due Example

Mr A will receive \$ 1000 at the start of every period for five years. If the interest rate is 10% find the present value of annuity.

$$\text{PVAD} = \text{PMT} \times \{1 - (1+i)^{-n} / i\} (1+i)$$

$$\text{PVAD} = 1000 \times \{1 - (1+0.10)^{-5} / 0.10\} (1+0.10)$$

$$\text{PVAD} = 3790.79 \times 1.10$$

$$\text{PVAD} = 4169.86$$

Perpetuity

- ▶ An ordinary annuity whose payments or receipts continue forever.
- ▶ Present value perpetuity = PMT / i
- ▶ For example if \$ 100 is received each year forever and the interest rate is 8%.
- ▶ PV of perpetuity = $100 / 0.08 = 1250$
- ▶ The present value of this perpetuity is \$ 1250.

Short Term Finance and Planning / Working Capital Management

The management of the firm's current assets (namely cash, marketable securities, receivables and inventory) and the financing needed (especially current liabilities) to support current assets is called working capital management.

داداری دجاری شتمنیومدیریت کول، لکه نغدی، ذخیره، A/R، لنډمهاله قرضی اوداسی نور.

Short term investment

Current assets	Current liabilities
Cash and cash equivalents	Notes payable
Inventory, stock	Account payable
Prepaid expenses	Bank overdrafts
	Accrual expenses

Types of current assets

1: Permanent current assets

دایمی جاری شتمنی: هغه شتمنیوته وایی چی دیو اداری په **Balance sheet** باندی همیشه موجود وی دیو خاص اندازی پوری اوڅه تغیرات پکی نه راځی.

Temporary current asset :2

موقتي جاري شتمني: هغه جاري شتمنيو ته وایي چي ديوفصل **Season** په وجه پکي زياتوالي راتي دمثال په توگه دپکي کمپني پکي توليدوي کله چي اولي شي هغي زيات پکي توليدوي ځکه چي په اولي کي يي **Season** دي.

Approaches to finance current asset/working capital

Conservative approach :1

Finance permanent current assets from long term source of finance. Finance temporary current assets from long term and short term sources of finance.

Aggressive approach :2

Finance temporary current assets from short term source of finance. Finance permanent current assets from short term and long term sources of finance.

Matching maturity approach :3

Finance temporary current assets from short term source of finance. Finance permanent current assets from long term sources of finance.

Concepts of Working Capital

There are two concepts of working capital

1: Gross Working Capital:

Gross working capital means the firm investments in current assets. Current assets are those which have life less than one year.

ددې څخه مطلب دادې کله چي اداره په جاري شتمنيو کي سرمايه گزاري وکړي اودغه جاري شتمني ديوکال څخه کم وخت لپاره په اداره کي موجود وي.

2: Net Working Capital:

Net working capital deals with current assets and current liabilities. Net working capital means the difference between current assets and current liabilities.

کله چي دجاري شتمنيو څخه قرضه منفي کړو. نورپري زه خپله هم نه پوهيږم. الله دې زمونږ زړه ايمان ته خيرکړي.

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library